

Nr 47.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden; given Stockholms slott den 1 februari 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 februari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet och t. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Danielson, anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkten 163, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1946/47 beräkna ett reservationsanslag av 250 000 kronor till Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Jag torde nu ånyo få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Såsom ett led i avsedda åtgärder till lättande av hemarbetet på landsbygden har årligen från och med budgetåret 1939/40 å riksstaten anvisats anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Anslaget, som för ett vart av budgetåren 1939/40—1942/43 utgått med

50 000 kronor, för budgetåret 1943/44 med 100 000 kronor och för budgetåret 1944/45 med 150 000 kronor, är för innevarande budgetår uppfört med 250 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 22 december 1939 utfärdat kungörelse (nr 911) angående statsbidrag till gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1946/47 ett oförändrat anslag av 250 000 kronor måtte anvisas för ifrågavarande ändamål. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

De för budgetåren 1939/40—1944/45 beviljade anslagen ha disponerats till hela sina belopp. Ett avsevärt antal ansökningar om bidrag äro för närvarande föremål för behandling av *egnahemsstyrelsen*, varjämte styrelsen på grund av inkomna förfrågningar har sig bekant, att än flera ansökningar äro att vänta. Då emellertid 1941 års befolkningsutredning vid fullföljandet av sitt uppdrag till behandling även upptagit de med andelstvättstugebyggandet sammanhängande frågorna samt det icke är uteslutet, att därvid framkomma vissa nya synpunkter på frågan om statligt understöd till denna verksamhet, har styrelsen icke ansett sig böra nu förorda någon ändring beträffande anslagsanvisningens storlek.

I detta sammanhang må erinras, att Kungl. Maj:t enligt beslut den 28 maj 1943, den 21 juli 1944 och den 4 maj 1945 bifallit framställningar från *egnahemsstyrelsen* om rätt att av ifrågavarande anslag få disponera högst 10 000 kronor under vart och ett av budgetåren 1943/44, 1944/45 och 1945/46 för anställande av särskild befattningshavare för rådgivnings- och upplysningsverksamhet med avseende å andelstvättstugornas drift. Då sådan verksamhet bör fortgå även under budgetåret 1946/47, är det påkallat att medel till bestridande av avlönings- och resekostnader m. m. för nämnde befattningshavare jämväl i fortsättningen får tagas i anspråk från ifrågavarande anslag. Då den hittills medgivna dispositionen, 10 000 kronor, varit otillräcklig för ändamålet, har utfyllnad måst ske med anlitande av de för *egnahemsstyrelsen* avsedda posterna till reseersättningar och expenser. Lämpligast torde vara att det lägges i Kungl. Maj:ts hand att på särskild framställning avgöra, i vilken utsträckning medel från anslaget må utnyttjas för här ifrågavarande verksamhet.

Statskontoret har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot *egnahemsstyrelsens* ifrågavarande anslagsäskande.

Departements-
chefen.

Såsom jag vid ärendets behandling i årets statsverksproposition framhöll, har 1941 års befolkningsutredning för avsikt att framlägga förslag rörande hemmens arbetskraftsproblem samt hemarbetets rationalisering. Inom utredningen har redan hösten 1944 en särskild sakkunnig undersökt frågor som sammanhånga med inrättandet av gemensamma tvättstugor. Resultatet av dessa undersökningar torde inom den närmaste tiden underställas statsmakterna för prövning men även om förslagen i fråga kunna föreläggas årets riksdag torde en viss tid komma att förflyta, innan desamma kunna genomföras i full omfattning. Under sådana förhållanden torde medel för förevarande ändamål för nästa budgetår böra beräknas enligt samma grunder som för närvarande. I anslutning till vad *egnahemsstyrelsen* föreslagit förordar jag därför, att under ifrågavarande anslag för budgetåret 1946/47 upptages samma belopp som för löpande budgetår eller 250 000 kronor. Endast efter

medgivande av Kungl. Maj:t torde anslaget få tagas i anspråk för bestridande av för verksamheten erforderliga administrationskostnader. I den mån så finnes erforderligt bör egnahemsstyrelsen vid bidragsverksamhetens fortsatta bedrivande samråda med 1941 års befolkningsutredning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag för anläggande av gemensamma tvättlinrättningar på landsbygden* för budgetåret 1946/47 under nionde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 250 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Siv Schiöler.